

Tak for ordet!

Siden lektor Jørgen Møller fra Aalborg Universitet den 8. november satte fokus på småøerne under overskriften „luk småøerne“, har det ikke skortet på mediernes interesse for småøerne.

Det kan til tider være svært at få spalteleads, radiominutter og TV-tid, når man er en lille interesseorganisation for blot 5.000 sjæle. Men siden forskerens kontante udmelding har der været skrevet masser af artikler, øboere har været foran TV-kamaraerne og er blevet interviewet i radioen. Politikere har givet deres besyv med, og aviserne har ringet hver anden dag. Resultatet har været en bred vifte af positive tilkendegivelser af, at man i Danmark gerne vil sine småøer.

„Det kan da også blive for trist, kan det ikke?“ spurgte Jørgen Møller i radioen og mente ø-livet generelt. Nej, vi synes

ikke, det er trist. Vi synes det er pragtfuldt, at der findes en mulighed for at bo hele året på en lille ø, i et lille samfund, hvor det betyder noget, at man er der; Hvor man kender hinanden og passer på sit lokalsamfund, passer på sin ø.

Udvikling eller afvikling

Lektor Jørgen Møller rører ved noget relevant. Det er et meget væsentligt spørgsmål både for os som øboere og for Danmark som kulturelt samfund: Hvad vil vi med de småøer?

Vi vil udvikling frem for hjælp til afvikling. Vi har nemlig selv valgt at bo her! Vi ser mulighederne og værdierne i ø-livet, men vi ved også, hvor skoen trykker i dagligdagen. For nogle øer er det manglende færgeafgange, for andre er det ustabil mobildækning og ustabil bredbånd. Det handler om rammebetingelser – Er de basale ting i orden, så

er der mulighed for ø-liv, og så kan man tale om et reelt valg. Det er her, indsatsen skal gøres, det er her, vi har brug for en hjælpende hånd.

Der er en gammel talemåde, der siger: „Dårlig PR er bedre end ingen PR“ – i dette tilfælde fristes man til at sige: „Dårlig PR er endnu bedre end god PR“. Hvad der startede som en negativ historie om småøerne, har fået øboerne til at fare i blækkhuset, medierne til at rydde pladsen – og vigtigst af alt: Det har fået folk til at lytte. Lytte til historien om det liv småøerne tilbyder: et alternativ til byens summen, et liv tæt på naturen og tilknytning til det nære samfund. Vi modtog gode tilkendegivelser fra et hav af ø-venner!

Tak, Jørgen Møller, du har sat spotlight på småøerne, og det er vi glade for.

Formandens side

HER BOR VI! Mere respekt for småøerne

Kommentar af Dorthe Winther

På vej til et møde i København her i november måned kom jeg flere gange forbi Frank Jensens valgplakat, hvor han med korslagte arme proklamerer det, der står i dette indlægs overskrift – næsten i hvert fald. Jeg har tilladt mig at bytte „København“ ud med „småøerne“ – men budskabet er set med mine øjne det samme – respekt for forskelligheden!

Luk de dyre småøer

Luk småøerne! udtalte Jørgen Møller fra Aalborg Universitet til Kristelig Dagblad i begyndelsen af november og ud over at tegne et billede af armod og social elendighed på øerne påpeger han, at øerne simpelthen er for dyre.

Jørgen Møller tager udgangspunkt i de tal, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har indhentet hos ø-kommunerne i forbindelse med Finansieringsudvalgets arbejde med at foreslå nye fordelingsmodeller for det generelle bloktilskud, § 20-tilskuddet, som ydes til kommuner med mindre øer. Her spurgte man kommunerne, hvilke merudgifter de skønner at have haft på forskellige kommunale områder – lige fra veje over skoler til sundheds- og ældreområdet. Udgifter, som de ikke ville have haft, hvis „øen“ lå på fastlandet.

80% af merudgiften skyldes færgen

Tallene fra kommunerne viste, at selvfølgelig var der en merudgift. Det bruger Jørgen Møller så til at regne ud, hvor meget de enkelte øboere koster kommunen og dermed samfundet.

Men hvis man kigger dybere i Finansieringsudvalgets rapport, viser det sig, at ca. 80% af merudgifterne kan relateres til færgedriften – og helt ærligt – så kan det vel ikke komme bag på nogen, at øerne koster – færgen er jo vores landevej.

Er færgen kun for øboere?

Det spørgsmål er der rigtig mange af Danmarks befolkning, der kan svare nej til – for færgen bruges jo ikke kun af øboere. Det er jo ikke kun den enkelte øbo, der nyder godt af de økonomiske ressourcer som tilføres øerne – udgiften skal i princippet fordeles på hele befolkningen: Øerne er åbne for alle og „bruges“ flittigt

af mange andre end de fastboende. Hvad betyder øerne eksempelvis for turismen eller for udviklingen af innovative tankegange?

Og det er vel sådan – at den økonomi også skal inddrages. Det gør man formentlig også, når man bygger en motorvej i Nordjylland. Hvis man alene så på befolkningstæthed, så var det nok ikke der, den skulle placeres, men hvis man tager antallet af turister med, der vil bl.a. til Skagen, ja, så giver det måske god mening.

Et helt Danmark

Men i virkeligheden handler det vel om noget helt andet – nemlig om vi vil et helt Danmark eller ej – med de forskellige muligheder det giver.

Når man gør omkostningerne op i kroner og ører og sætter en prisseddel på den enkelte øbo, så er det udtryk for et snævert samfundssyn. Én ting er, at regnestykket er forkert. En anden ting er, at det er urimeligt at stille den slags regnestykker op. Hvad koster en beboer i de såkaldte ghettoer? Hvad koster en pensionist? Hvad koster en stressramt karriere-ræser? Er det rimeligt at se isoleret på, hvad en befolkningsgruppe koster? Flere journalister har spurgt, hvilken værdi småøerne kan tilføre det øvrige samfund. De første par gange blev jeg helt paf – og når jeg har sundet mig lidt – egentlig ret vred. Hvorfor skal en bestemt befolkningsgruppe godtgøre, at den tilfører samfundet værdi? Er det fordi vi som småøer er nemme at overskue – for man ville vel ikke stille det samme spørgsmål til beboerne i en landsby på fastlandet eller til lejerne i en opgang inde på Nørrebrogade i København.

Italesættelse

For mig handler det rigtig meget om italesættelse. Når en anden forsker hævder, „at visse af øerne er inde i en ’dødsspiral’ uden liv, sammenhold og tilflytning“, ja så er det vores opgave på øerne at fortælle den gode historie og vise, at livet på øerne rummer noget helt unikt, der er værd at bevare. Måske ikke ud fra et økonomisk synspunkt, men i høj grad ud fra et socialt og kulturelt. De gode historier skal vi fortælle, så forskernes

dommedagsprofetier ikke kommer til at gå i opfyldelse.

Inviter det nye byråd på Åben Ø-dag

Og på øerne kan vi jo starte med at fortælle „den gode historie“ til vores nye byråd. I mange ø-kommuner er der kommet nye borgmestre og nye byrådsmedlemmer. De skal som noget af det første i deres byrådskarriere inviteres på ø-besøg, når foråret har indfundet sig. Så inviterer vi dem på Åben Ø-dag og fortæller om, hvordan det er at bo og leve på en småø, hvordan det nu er med færgen, ældreplejen, skolen, butikken, akutberedskabet, fritids- og kulturlivet og om de tilskud, som kommunen får, fordi de er så heldige at have en ø i deres område. Mange politikere kender ikke til livet på en småø – og kan vi få dem på besøg, så har vi muligheden for at skabe de første gode relationer til det nye byråd og dermed forhåbentlig få lagt en god bund for samarbejdet de næste fire år.

Færgesekretariatet

Siden 2009 har vi sammen med Småøernes Færgeselskaber arbejdet på at få lavet fælles færgesekretariat, som kan samle kompetencerne og f.eks. rådgive ved nybygninger og lønforhandlinger, være kontaktpunkt og bindeled til Søfartsstyrelsen (bemandingsfastsættelse, ansøgninger og lign.), og udvikle og etablere uddannelse og efteruddannelse. Ud over kompetencedelen kan der være muligheder for fælles indkøbsaftaler på f.eks. marinediesel og forsikringsaftaler og løsninger omkring afløserfærgen. Alt sammen til gavn for øboerne og deres landevej.

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat 2 mil. kr. til et sådan færgesekretariat. Vores holdning har hele tiden været, at et sådant sekretariat selvfølgelig skal ligge i regi af Småøernes Færgeselskaber, som siden 1988 har varetaget de danske små-færgers interesse på mange fronter.

KL fik overdraget opgaven med at finde ud af, hvor et sådan sekretariat kunne placeres. De spurgte deres ø-kommuner, og langt hovedparten svarede, at man bestemt mente, at det skulle ligge i Småøernes Færgeselskabers regi. Derfor

Stryno skoles bidrag i konkurrencen om den længste guirlande

Virtuel julekalender binder ø-skolerne sammen

Med en virtuel julekalender, der er prydet af et stort fællesbillede fra ø-skolernes sidste fælles lejrskole til Århus, tæller skoleeleverne på ø-skolerne ned til jul. Hver skoledag åbnes en kalenderlåge, og bag lågen befinder sig et billede, som relaterer sig til dagens kalenderhistorie. Der ud over er der hver uge en julekonkurrence med bl.a. fletning af det mindste

julehjerte. Eleverne skal også udarbejde en planche, der gennem tekst og billeder skildrer deres juletraditioner – både på skolen og på øen. Plancherne udveksles, og når vi når til juleferien, ved alle ø-børn, hvordan man fejrer jul på de andre ø-skoler. Kig med her: oeskolernesjulekalender.123hjemmeside.dk

dw

valgte KL at placere det i Danske Havne, som ingen kommuner overhovedet nævnte!!!

Stor forundring hos kommuner, Småøernes Færgeselskaber og hos de folketingspolitikere, der har været med at beslutte, at der skal afsættes penge til et færgesekretariat.

I et forsøg på at få omgjort beslutningen har formanden for Småøernes Færgeselskaber og jeg haft foretræde for Udvalget for Landdistrikter og Øer, for der er nok ingen tvivl om, at der skal være et solidt politisk pres fra folketingets side for at få omgjort KL's beslutning. Men lad os håbe, at KL besinder sig inden da og lægger færgesekretariatet, hvor det hører hjemme – nemlig i Småøernes Færgeselskabers regi.

Jubilæumsår

Og så står det nye år lige straks for døren – med et 40 års jubilæum i vores egen forening. Vi håber, at vi i fællesskab kan festligholde, at vores egen forening – og dermed øerne – har „overlevet“ i 40 år – på trods af „Det sorte Notat“ der i 1973

afskrev stort set alle øer under 500 indbyggere nogen som helst form for overlevelsesmuligheder og på trods af diverse forskere, der dømmer øerne ude.

Lad 2014 komme an under sloganet: **HER BOR VI! – og vi vil gerne være flere.**

Glædelig jul og godt nytår
Dorthe Winther

Juleferie i Sekretariatet

Sekretariatet holder lukket fra og med den 19. december. Vi er tilbage den 6. januar 2014. Vi ønsker alle øboere, ø-venner og samarbejdspartnere en Glædelig Jul og et Godt Nytår!

Diana 21 motor Yanmar 36 HK

Kørt 501 time, GPS, Ekkolod, Forkahyt, Kalesje med ståhøjde. Evt. samkøb for forbindelse til fastland (12-14 pers.) ca. 15 knob.

Klargjort Sep. 13./Jagtbåd.

Kr. 139.000 Nypris 264.000 Udstyr for over Kr. 40.000 i forhold til nypris

Tlf. 62241010

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaer.dk.

Behov for forandring?

- Bliv bedre til at være dig!

Mentalhygiejnisk Træning som gruppevideokonference. Otte måneders kursus med dig selv ved roret.

- kontinuerlig træning i det daglige
- enkle mentale redskaber
- professionel sparring i gruppeforløb

Inkluderer opstartsdag, weekendkursus og afslutningsmøde som fysiske moder.

Instruktør:

Mette Dinesen
Tlf: 2620 8604
mette@muliggjort.dk

<http://muliggjort.dk/tag/mentalhygiejnisk-traening/>

Lasse & Mathilde ø-hopper igen i 2014

I 2013 besøgte den musikalske duo flere af småøerne. Her følger et udpluk af øboernes oplevelser.

Fra Hjørnø: „På en sommeraften som kun findes i Danmark med smuk blå og klar himmel, en behagelig brise, kornet modent spiste 150 sommerglade mennesker udendørs med udsigt til Horsens fjord inden koncerten gik i gang. Kl. 20 gik Lasse og Mathilde på scenen i Hjørnø Forsamlingshus til stor glæde for de fremmødte. Der var fællessang, gode historier og rigtig dejlig folkemusik. Både øboer og tilrejsende havde en fantastisk

aften i en god stemning med rørende musik.“

Fra Venø: „Det blev en sommeroplevelse af de rigtig gode, da ca. 80 spisende og senere yderligere 40 venøboere og turister var til koncert med den kendte duo Lasse og Mathilde i teltet på havnen. Lasse og Mathilde gav kendte og mindre kendte numre for en udsolgt koncert. Vi kan roligt konstatere, at de er 'still going strong.'“

Fra Aarø: „Det var en uforglemmelig aften og vi blev en oplevelse rigere, da Lasse og Mathilde var på besøg på Brummers Gaard i sommers. Vejret

kunne ikke blive bedre og de godt 180 deltagere nød en super aften med mad og drikke. Fantastisk stemning og underholdning i særklasse med både nye og kendte sange og gode fortællinger til stor underholdning for publikum.“

Har I lyst til at få besøg af Lasse og Mathilde på jeres ø, så er chancen der igen i 2014, hvor de fortsætter deres ø-hop-turné. Kontakt Mathilde Bondo på tlf. 23 23 58 50 eller email

mathilde@lasseogmathilde.dk

ls

Alle ved hvordan Lasse & Mathilde ser ud. Her er et billede publikum og den gode stemning på Venø

Kreativ hjemmeside

Kære Øbo! Arbejder du med kunst, brugs- og kunsthåndværk? Så er her en idé: Lad os lave et virtuelt udstillingsvindue med småø-produkter indenfor kunsthåndværk og brugskunst, hvor vores fine produkter kunne gøres mere synlige. Det er vigtigt at produkterne har en god kvalitet, og er æstetisk lækre.

Vi skal finde en tovholder, der vil stå for, koordinere og søge penge til oprettelse/design af hjemmesiden mm. Har det din interesse? Enten som tovholder eller deltager? Så kontakt mig på bitten-a@live.dk

Med venlig hilsen Bitten Andersen, Strynø.

ESIN i Bruxelles

I november deltog den europæiske småø-organisation, ESIN, i det første „Europæiske Landdistriktsparlament“, som blev afholdt i Bruxelles. Mellem 150 og 200 repræsentanter for landdistrikter i alle afskygninger og fra alle hjørner af Europa delte idéer og holdninger til landdistriktspolitik på europæisk plan. ESIN benyttede lejligheden til samtidig at afholde et internt ESIN strategimøde.

ls

Nyt liv til Lyø skole

„Rasmus Andersen, Peder Jeppesen og Bent Knudsen fra bestyrelsen i Lyø Kultur- og Besøgscenter er blot nogle af de mange aktive lyboere, der ser frem til nyt liv i den gamle skole“

Efter godt to års forberedende arbejde af øboere, er håndværkerne nu klar til at sætte Lyøs gamle skole i stand. Til gavn for øboere – såvel som besøgende på Lyø.

Da skolebørnene fra Lyø og Avernakø i sommeren 2009 smækkede bøgerne sammen for at gå på sommerferie, så var det samtidig et farvel til endnu en ø-skole. Faaborg-Midtfyn kommune havde valgt at lukke skolen. Men i et lille lokalsamfund som Lyø er en skole ikke bare en skole, men også et kulturcentrum på øen. Derfor tog lyboere initiativ til at stifte foreningen Lyø Kultur- og Besøgscenter, som købte og overtog Lyø skole.

Ambitionerne voksede

Allerede kort efter foreningens overtagelse blev skolen ramme for nye aktiviteter. En udstilling om Ø-lejr-bevægelsen i anledning af dens 40 års jubilæum, nye lokaler til Lokalhistorisk forening og som gæstfrit udflugtsmål for gæstende skoler og børnehaver. Men hurtigt så de aktive øboere muligheder i den gamle skole, som skulle afprøves. En renovering og indretning af skole til café, udstillings- og foreningslokaler og ikke mindst en tilflytterlejlighed. Efter gavmilde donationer fra bl.a. Realdanias kampagne „Byggeriets Ildsjæle“, A.P. Møller og

Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal samt EU's Landdistriktsprogram, kan håndværkerne nu slippes løs til at fuldføre ambitionen om at omdanne den gamle skole til øens naturlige kultur- og aktivitetscenter.

Det handler om tålmodighed og knofedt

At realisere et projekt til en samlet sum på godt 2,9 mio. kr. kræver ifølge Bent Knudsen, formand for Lyø Kultur- og Besøgscenter, både tålmodighed og vilje:

„Vi er utrolig stolte af, at fonde og puljer kan se det samme potentiale i projektet, som vi hele tiden har kunnet se.

Men det er også noget, der har krævet is i maven og knofedt fra lyboernes side. Så kunsten er nok ikke at give op på halvvejen, når det bliver lidt bøvellet og langsomt, men at være tålmodige og tro på idéen“.

Renoveringen af den gamle skole forventes færdiggjort til foråret 2014, og vil både være en indsats i fht. formidling af ø-kultur, erhvervsudvikling, bosætning og rammer for sociale aktiviteter.

Claus Jensen

Fakta

Idéen om at omdanne den gamle landsbyskole til et kultur- og besøgscenter til gavn for øboere og turister udspringer af den udviklingsplan, som Lyø fik udarbejdet i lighed med fire andre øer tilbage i år 2010, støttet af Småøernes Aktionsgruppe. Projektet er støttet af:

Realdanias kampagne „Byggeriets Ildsjæle“: 1.000.000 kr. (heraf 200.000 kr. til en forundersøgelse)

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal: 800.000 kr.

EU's Landdistriktsprogram (indstillet af Småøernes Aktionsgruppe og LAG Faaborg-Midtfyn): 750.000 kr.

Ø-støtte, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter: 300.000 kr.

Fionia Fond: 50.000 kr.

Ø-skoleseminar på Agersø

Mandag i uge 41 vinkede jeg farvel til mine kolleger på Orø og satte mig i bilen med kurs mod Stignæs. Et hjørne af Danmark jeg ikke før havde lagt vejen forbi. Fra Agersø-færgens øverste dæk kunne jeg se Omø-færgen lægge fra og styre mod syd, mens jeg selv nærmede mig Agersø.

Vel ankommet blev jeg taget godt i mod af Karin og Renny, som skulle vise sig at være et meget gæstfrit værtspar i løbet af vores ophold på Agersø Kro. I løbet af eftermiddagen sluttede flere sig til selskabet, og der blev hilst på både gamle og nye øskole-kolleger og på Palle-skolelærer fra Agersø.

Det blev en spændende uge med meget på programmet. Der var besøg fra Danmarks Lærerforening, som kunne fortælle lidt om de barske realiteter i kølvandet på lockouten og den nye skolereform. Vi fik besøg fra Hornslet af Pernille Brinch, som fortalte om „Time2Learn“, et firma der tilbyder privatundervisning. Samtidig har Pernille travlt med at udvikle spændende og kreative undervisningsmaterialer, som vi fik fornøjelsen af at afprøve foran kroen til stor morskab for en flok pensionister, der var på kroen for at spise frokost. Dansk Skoleskak kom også forbi og fortalte om deres projekt „Skoleskak på ø-skoler“.

Onsdag fik vi besøg fra Sverige, hvor Eva Widlund fortalte os om begrebet „udeskole“. Det var en fantastisk dag i Evas selskab, hvor vi både fik noget teoretisk baggrund og også en masse oplevelser på stranden, i skoven (vi måtte lede lidt for at finde sådan én på Agersø) og i haven omkring kroen. Der blev grinet, samlet, leget og bygget modeller af både øer og ø-skolelærere. Jeg tror, at mange gik derfra med en følelse af dyb respekt for det, som Eva kunne og hendes måde at formidle det på.

Ud over mange flere spændende oplæg nåede vi også rundt og se Agersø, både på cykel, til fods og med Rennys traktor. Vi var hos købmanden, i den gamle smedje, i hallen og se øens ungdom spille badminton, og Palle viste os rundt på skolen, som jo desværre nok ikke er der længere, når vi skriver august 2014. Trist for øen og for Palle, som tydeligvis var kommet til at holde af sin „nye“ tilværelse på Agersø. Og trist at endnu en perle i det danske farvand om nogle år måske vil være stort set affolket af familier med børn. For hvor er der meget at byde på, hvis man tør tage springet og blive øbo.

Ø-skolelærere foran Agersø Kro

Fredag tog jeg derfra med masser af ny energi, planer for fremtidig samarbejde og et ønske om, at de danske ø-skoler ikke er en saga blot. Tak til alle de fantastiske mennesker, som var med til at skabe dette seminar og samarbejde og som brænder for, at Danmark også når helt derud, hvor færgerne vender.

Line Kargo, Orø Skole

Øsammenslutningen var igen i år inviteret til kulturnat i Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Vi havde en god aften med mange besøgende, som var meget interesserede i at høre om de danske småøer. Det gav anledning til mange gode dialoger. Vi delte æbler og hjemmebagte småkager ud til de ca. 1800 besøgende.

Sejerø Musikanterne spillede, og der var også musik af Lasse og Mathilde.

Lone Nielsen,
Sejerø

Årets tema var „Strategi for den kommende LAG-periode“

Repræsentantskabsmødet er traditionelt et forum for erfaringsudveksling, hvor bl.a. „Ø-runden“ og „Formandens time“ er faste elementer. Her debatteres helt aktuelle emner og udfordringer, der vedrører småøerne, og idéer gives videre fra ø til ø. Foruden disse to faste søjler tages et aktuelt tema op til bearbejdning: I år blev der sat fokus på den kommende EU periode 2014-2020, som også omhandler LAG-midler.

Småøerne har i denne EU-periode deres egen Lokale Aktionsgruppe (LAG) – og i forventning om, at der også vil være en små-LAG i den kommende periode, benyttede vi lørdag eftermiddag til at indsamle ø-repræsentanternes bud på, hvad en strategi for en ny små-LAG kunne indeholde.

Idéer til en ny strategi for LAG

Til at skyde emnet i gang havde vi inviteret kontorchef Christian Lützen fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter til at gennemgå forordningerne ved programmet. Lørdag eftermiddag blev udnyttet til en workshop ledet af Annette Aagaard Thuesen fra Syddansk Universitet. I grupper blev der brainstormet over, hvilke emner og idéer en strategi for en ny LAG for småøerne kunne indeholde. På tværs af grupperne var der nogle idéer, der optrådte flere gange: „Natur“ gik igen som et tema på

forskellig vis, ligeledes „Turisme“ både koblet med natur og som tema for sig selv. På tværs af begge disse temaer var der også et bredt fokus på „Det Maritime“, „Havet“ og „Havnen“. En anden idé række grupperede sig omkring „IT og Hjemmearbejdspladser“. Der var mange andre idéer på bordet, og alle dagens idéer og forslag er opsamlet af sekretariatet, som bringer dem videre på et strategi-seminar om LAG, der afholdes til april 2014.

Politikerdebat

Søndag formiddag bød på politisk paneldebat med to af medlemmerne fra Folketingets udvalg for Småøer: Formand Hans Christian Schmidt og næstformand Lennart Damsbo-Andersen. De to udvalgsmedlemmer svarede især på spørgsmål om færger, placering af færge-sekretariat og ophold i sommerhuse jf. en sag fra Orø. Desuden blev forslag til ændringer i postloven drøftet med de to politikere. I det fremlagte forslag indgår bl.a. muligheden for at opstille et brev-kasseanlæg på småøernes havne fremfor at omdele posten. Det er vi selv sagt ikke tilfredse med.

Overordnet set var politikernes råd i en bredere vifte at kontakte så mange politikere som muligt med emner vedrørende landdistrikterne og ikke kun udvalgets medlemmer: „Jo flere vi kan få til at være med i 'landdistriktspartiet' jo bedre“ var beskeden med en reference

til, at landdistriktspolitik går på tværs af partipolitik, og snarere handler om at få sat udfordringerne på den politiske dagsorden.

Strandbeskyttelseszone og småøer

Repræsentantskabsmødet bød desuden fredag aften på besøg fra Naturstyrelsen, som var inviteret til en dialog om især strandbeskyttelses zonen, og hvordan den administreres for småøerne. Der eksisterer i loven en undtagelse for småøerne: „Den udvidede strandbeskyttelse forudsættes administreret relativt mere lempeligt på små øer, når forholdene og hensynet til øernes erhvervs mæssige udvikling kræver det.“ Det er vigtigt at bemærke, at lempelsen alene har relation til de yderligere arealer, der ved loven inddrages under strandbeskyttelse – dvs. da man i 1994 gik fra 100m zone til 300 meter zone. De første 100m er altså helt omfattet af strandbeskyttelsen.

Naturstyrelsen indskærpede, at man vurderer fra sag til sag, og der derfor både gives tilladelse og afslag inden for denne undtagelse. Strandbeskyttelses zonen kan ses på Danmarks miljøportal: <http://internet.miljoportal.dk>

Repræsentantskabsmødet er også en mulighed for øboerne – ind i mellem alvoren – at mødes til uformel snak og hygge. Lørdag aften dystede deltagerne i en quiz på viden om småøerne – nogle kunne endda lære lidt om deres ø...

LS

Nye regler for udbetaling af LAG-tilskud

Fra 15. oktober 2013 har NaturErhvervstyrelsen ændret reglerne for udbetaling af tilskud, der er givet via Småøernes Aktionsgruppe (og via andre LAG'er).

Med de nye regler skal ansøgeren sende alle projektregnskabs bilag til NaturErhvervstyrelsen, når der anmodes om udbetaling. NaturErhvervstyrelsen har også skærpet kontrollen med projektregnskaberne og begyndt at sanktionere mere med den såkaldte 3 procent regel. Det betyder, at der er større risiko for at miste tilskud. Der er eksempler på, at en ansøger ikke får udbetalt en krone og

dermed mister et tilskud på 400.000 kr. på grund af fejl i projektet og udbetalingsanmodningen.

Anmodningen om slutudbetaling skal stadig sendes til Småøernes Aktionsgruppe, og vi sender den videre til NaturErhvervstyrelsen. Vi kan ikke tilbyde at være revisor eller at rådgive om udarbejdelsen af en udbetalingsanmodning. Vi kan henvise til NERV's regler i udbetalingsvejledningen og hjælpe med at finde rundt i regelsættet. Og hvis vi opdager fejl eller mangler i anmodningsmaterialet, så gør vi ansøger opmærksom på det.

Så konklusionen er:

- Læs tilsagnsbrevet fra NaturErhvervstyrelsen grundigt igennem – her står f.eks. betingelserne om projektets afslutning og om ændringer, ansættelseskontrakter, konsulenter, skiltning m.m. Og her finder man også tilskudsgrundlaget, som viser hvilke udgifter, tilskuddet er givet til.
- Læs udbetalingsvejledningen grundigt igennem. Man kan finde den sammen med skemaerne via vores hjemmeside www.aktionsgruppe.dk.
- Vær grundig med projektregnskabet og udbetalingsanmodningen.

Morten Priesholm, koordinator for Småøernes Aktionsgruppe

Høstbinderkørsel på Lyø

Bent Knudsen på Lyø har med megen møj, flid og en god portion glæde brugt en vinter på at restaurere en gammel høstbinder. Binderen er Dansk Produceret på JF-fabrikken i Sønderborg i 1955. Den kom til Lyø i 1956, købt af Gårdejer Kresten Hansen på Strandgården, og den kørte for sidste gang i 1965.

Bent Knudsen fandt den i et gammelt hønsehus for nogle år siden, og satte den i stand vinteren 2012. Der er kommet maskindele og gode råd fra hele landet i løbet af processen.

I august i år kunne høstbinderen så igen køre – og høste – ved årets høst på Lyø.

LS

Traktoren er en Volvo 320 Buster fra 1959 som Bent renoverede i 2010. Anders Kromand kører Volvoen og Bent Knudsen kører binderen

Nyt købmandspar på Avernakø

Marianne Larsen og Paw Petterson er det nye købmandspar på Avernakø. Som fastboende i Faaborg og som sejlere på det Sydfynske Ø-hav gennem mange år var springet til Avernakø ikke stort.

Marianne har altid drømt om at få en butik. Og da Paw, der er Muremester, en dag delte brochurer ud med tilbud om renovering af sommerhuse på øen, blev de spurgt om det ikke var en idé for dem, at overtage købsmandsforretningen?

Og sådan blev det. Sammen med Paws firma er det muligt at drive forretningen på øen. Og de er blevet godt modtaget. Købmanden holder åbent hele året, men det er jo i sommermånederne at omsætningen skal sikres, det er jo ikke nogen hemmelighed, at det ikke er nemt at drive en butik på en ø. Problemet er ikke så meget omsætningen fortæller Paw, men mere høje faste udgifter fx til køleanlæg. En anden stor udgift for en købmand på en ø, er fragtomkostningerne ved levering af engrosvarer. Men på trods af vanskelige betingelser har Marianne og Paw en flot butik med et stort udbud – også af ferskvarer. Da jeg møder Købmandens nabo, Benny Blicher Schiødt, roses butikken for sit store udbud og rimelige priser, der gør en tur til fastlandet overflødig.

Paw og Marianne har også planer om

Avernakøs nye købmandspar Paw og Marianne foran butikken

at drive Havnecaféen fra næste sommer. Planen er at caféen holder åbent i sommermånederne, med grillmad om dagen og god dansk mad om aftenen. Burgere og andet er baseret på lokale råvarer. På lidt længere sigt har de tænkt, at holde åbent en dag om ugen, med fælles madlavning og -spisning i vinterhalvåret for de fastboende. Herudover har de planlagt

at tilbyde gratis primitiv camping med udekøkken til sommer. Derudover er de også med til arrangere Avernakøfestdag d. 19 juli 2014. Der bliver kræmmermarked og musik. Alle er velkomne!

Erik Steenstrup Dyhr

Fyrhatten hejses ombord på Assens-Baagø-færgen

Baagø Fyr på efterårstogt

I starten af oktober blev fyrhatten på Baagø Fyr nedtaget for reparation. Sejladsen til Assens Værft foregik – naturligvis – med Assens-Baagø-færgen. Så vidt vides var sidste gang en færge sejlede med et fyr på dækket, da Bornholmerfærgen Poul Anker i 1989 kolliderede med Fyret Blenheim og sejlede i havn med fyret på fordækket. Under

helt anderledes ordnende forhold foregik transporten af Baagø Fyr med øens egen færge.

Det er ikke første gang fyrhatten er på rejse: Fyrhatten kom til Baagø i 1878 fra Kronborg slot, hvor den var blevet kasseret. Dengang foregik transporten sikkert med dampskib.

Nu er fyrhatten blevet renoveret og er

igen på plads på toppen af fyret – klar til endnu en tårn på Baagøs sydspids.

Selve fyret er fra 1816 og dermed Danmarks tredje ældste fyr. Det blev fredet i 1945, men er stadig i funktion for sejladsen gennem Lillebælt. Fyret kan besøges fra juni til september.

ls

Juletradition på Sejerø

Den sidste torsdag i november mødes vi i Sognehuset kl. 15.30. Så bliver der fremstillet juledekorationer til eget brug; Ester har fremtryllet en masse spændende materialer, ler og lys, som der kommer mange fine kreationer ud af.

Kl. 17.00 går alle i fakkeloptog til juletræet ved præstegården. Her synger vi et par sange og træet tændes, hvorefter vi går tilbage til Sognehuset, hvor der serveres kaffe, sodavand og ikke mindst æbleskiver i lange baner.

Der skal også prøves Lucia-kjoler til de to Lucia-optog i december på plejehjemmet og i kirken. Børnene vokser jo hele tiden, så længden skal tilrettes de lange ben, og så skal der øves på sangene, der skal synges.

En meget hyggelig dag med stor tilslutning.

Lone Nielsen, Sejerø

Repræsentantskabsmøde 2013

I den første novemberweekend mødtes repræsentanter fra 22 af vores 27 medlemsøer i Odense.

Repræsentantskabsmødet afholdes én gang årligt i efteråret, hvor repræsentanter fra vores øer samles i en weekend og diskuterer ø-emner. I år var hovedtemaerne LAG-strategi samt strandbeskyttelseslinien. Det kan der læses om andetsteds i bladet.

En tilbagevendende tradition er „Ø-runden“, hvor hver ø-repræsentant fortæller om, hvad der er sket siden sidst. Her følger i stikordsform et kortfattet referat fra øernes beretninger.

Årets Ø-runde

Aarø – repræsenteret ved Connie Hansen
Alternativt Julemarked blev afholdt for 3. gang i november 2012. Et godt besøgt marked med knap 800 gæster fra fastlandet. Færgen sejlede 22.000 kr. ind denne dag.

Vi har holdt Grundlovsfest/ Åben Ø-dag med ca. 1300 deltagere og haft besøg af regentparret samt i slutningen af maj af „Puk og Herman“. Fjernsynsudsendelser herfra i juni/juli har sikkert medvirket til de rigtig mange turister, der i år har besøgt Aarø: Færgens indtægt er steget 30% (i juli 51%) og lystbådehavnen 25%. Færgen udvider sejlplanen i 2014-2016 p.g.a. samarbejde med hjemmeplejen.

I maj holdt vi „Ø-kuller“ for 2. gang med musik fire steder på øen fra fredag til søndag, hvor flere end 100 musikere optrådte. I juli holdt Campingpladsen igen Irsk Folkemusikfestival. De erhvervsdrivende har knoklet denne sommer. Og selvom vi har fået et nyt spisested, har der været nok til alle.

Vi arbejder stadig videre med naturgenopretningsplaner vedr. overrisling af inddæmmede arealer: Der er givet ca. 800.000 kr. til en undersøgelse af konsekvensen af planerne.

Aarø er udnævnt til den første Strandsafari-station i Region Syddanmark og har afholdt det første arrangement den 22. september med bespisning på Aarø Kalv.

Vi har holdt et møde om den kommende kommuneplan og valgmode den 12. november. Vi har udleveret mange cykelkort, men turisterne har ikke været interesserede i at besvare spørgeskemaerne.

Agersø – repræsenteret ved Jytte Bjergvang og Jens Thorlaksson

Vi har haft Helligtrekongers-løb, diletantforestilling og udflugt til folketinget

sammen med Omø. Vi har fået ny købmand, Peter. Det var en perfekt sommer at starte i, masser af turister overalt, Agersø Kro har haft så mange gæster som aldrig før, og „traktorbusen“ har kørt næsten uafbrudt. Agersø farms anden sæson har været super, Den gamle Smedje har haft mange besøgende, og i forbindelse med Torvedagen havde vi teatret Rakkerpak som underholdt med „Taxidriver“. Havnekiosken „Lanternen“ er desværre lukket igen. Lystbådehavnen besøg er steget med ca. 12% til godt 2900 overnatninger.

På vores åben Ø-dag beværtede vi ca. 100 gæster med kaffe/ kage, smagsprøver på røget fisk og tang-flûtes. TV-Øst lagde vejen forbi og efterfølgende fik vi 4 henvendelser om bolig; de er ikke blevet til mere endnu, men ledige lejeboliger er blevet udlejet igen. Vi har fået 10 nye beboere, men andre er udvandret, så status quo er nok stadig 180 fastboende. Vi mangler stadig skolesøgende børn; det ser sort ud med kun et barn tilbage ved skoleårets start 2014. Vores store projekt „multihuset“ er blevet større, i hvert fald hvad prisen angår. Nu venter vi spændt på svar på vores ansøgninger om tilskud. Den nye færge sejler godt, men vi drøfter stadig billetsystemet samt sejlplaner når færgerne skal i dok, og der kun sejles med én færge til både Agersø og Omø. Jeg har ingen tilbagemeldinger på cykelruten, men Ø-passene er forsvundet som dug for solen.

Askø (og Lilleø) – repræsenteret ved Sally Møller Hansen og Jette Dietz

Cykelsti-projekt i Lolland kommune er efter 3 år kogt ned til et cykelskur og en sikker bro-overgang ved diget – måske sker der noget i 2014?

Der er fremsat spareforslag for færgerne i kommunen. Man vil nu udføre en behovsanalyse (udføres af COWI). Vores købmandsforening går fint. Vi har afholdt jule- og høstfest, turismens dag og

PC kurser i 2012-23 og i 2013-14. Vi har modtaget Ø-støtte til renovering af beboerhuset, interiør og petanquebaner.

SEAS fornyr alle elkabler og nedlægger fibernet! Vi vil oprette en bredbåndsforening. Vi vil oprette et fællesråd/ koordineringsråd for foreningerne. Fælleskalender er lagt på nettet.

Sommerhusejere har meldt sig som støttemedlemmer i beboerforeningen. Vi har 251 sommerhusgrunde.

Avernakø – repræsenteret ved Flemming Juul Christensen og Ulla Christensen

Vi har fået ny færge – med mange problemer til følge. Øens virksomheder lider.

Vi har en købmandsforening, der ejer købmandsbutikken, og der er kommet ny købmand med to børn til øen. Butikken er nedslidt og har en el-udgift på 12.000 pr. måned.

Vi skal til at renovere kirken. Præstegården er frasolgt. Førstehjælpergruppen fungerer godt og består af 15 personer. Vi har 3 hjertestartere. En fra TRYG, to har øen købt selv. De vedligeholdes gennem Region Syd.

Ejendomsmæglere vurderer øens huse som liebhaver-boliger, men det er ikke den standard, husene har.

Vi har musikforening og fællesspisning på øen.

Birkholm – repræsenteret ved Jan Fabricius og Johannes Balslev

Der er godt fiskeri – så alle er glade og tilfredse!

Birkholm har et ø-udvalg i kommunen. Der vælges to øboere sammen med fire kommunalbestyrelsesmedlemmer. Der afholdes 3-4 møder om året, hvor man kigger på veje, skure, skilte, stier... Vi har et fint samarbejde med Ærø-kommune.

Der har været besøg af 1000 både i havnen og mange kajakker.

I september havde vi besøg af Udvalget for Landdistrikter og Øer med i alt 33 gæster.

Vi fandt ud af, at alle vores skilte var ulovligt opsat, så alle skilte er fjernet (på nær ét sat op ved gadekæret i isvinteren 1943 – en vejviser til Tåsinge). Så nu farer turisterne rundt i alle kroge og kan ikke finde vej.

Bjørnø – læst op af sekretariatet, indsendt af Susanne Nim Jensen

Vinteren sidste år var utrolig lang og

kold, men vi slap for en isvinter, og vores færgе Lillebjørn sejlede uden problemer gennem det isfyldte havvand.

Sommeren har jo været rigtig god og dejlig lang. Dette kunne mærkes på øen, da vi havde rigtig mange turister som kom og besøgte vores lille ø. Det var både endagsturister og folk, som overnattede på teltpladsen eller i private udlejninger. Befolkningstallet ligger på 32. P.t. har vi et helårshus til salg, som også kan erhverves som sommerhus. Dette ser jeg og flere med stor bekymring på. Hvad er ø-sammenslutningens holdning til dette? Det nye beboerhus bliver brugt. Stormen, som rasede i denne uge, var meget hård ved mange tage på øen samt flere træer, der væltede med roden.

Baagø – repræsenteret ved *Kisser Christensen*

Færgen har sløjft de sidste ture fredag og søndag, så nu går den 17.35 fra Baagø søndag. Biler kan komme over til ½ pris i vinterhalvåret. Beboerforening har to gratis færgeture om året til kulturelle begivenheder.

Foreningen Baagøs Fyrs Venner har lejet/lånt fyret til skiftende udstillinger mm. 10 kr. i entré/11.000 kr. pr. år indgår i foreningens regnskab. Naturskolen er sikret, og renoveringen påbegyndes den 1. maj 2014 og er færdig 1. juni 2015.

Naturskolen er p.t. fuldstændig rådden og nedslidt og renoveres for 7,1 mio.

Havnen har været fuld flere gange. Der har været mange turister på øen, også cykelturister – det har været en god succes med cykelkort mm. Kiosken (åben i sommerhalvåret) har haft en god sæson, og forpagteren fortsætter de næste par år. Baagøs gårdbutik sælger kødvarer mm. ved selvbetjening. Øens lille private museum går rigtig godt. Ejeren kører også turister på rundtur på øen i en nedlagt grisevogn og guider undervejs.

Valgstedet er nedlagt, men kommunen kommer en dag i november og samler brevstemmer ind på skolen. Vi forventer 100% valgdeltagelse.

Vi har sommerhus til salg og en køber, der gerne vil bo der helårs, men der er problemer med at få tilladelse i forhold til isoleringskravene. Vi forventer en tilflytter den 1. dec.

Vi har haft en hjertestarter i 10 år på øen, og vi modtager genopfriskningskursus.

I løbet af året er der 15 arrangementer på øen: Vi er ikke mange, men vi er aktive nok!

Drejø – repræsenteret ved *Edith og Eilif Rasmussen*

Via Svendborg kommunes cykelsti-projekt fik vi sidste år Christiania-cykler, som bruges flittigt både til at hente varer ved købmanden og til børnetransport. Cykelsti-projektet har lånt færgen „Højestene“, som sejlede til Nyhavn for at promovere dette projekt. Desværre synes vi ikke selv, at vi kender nok til projektet endnu.

Det årlige „Drejø Bridge-Open“ blev afholdt i øens bridgeklub med 44 deltagere fordelt på 11 borde – og med en venteliste på over 20.

Drejø Bibliotek og Lokalarkiv bliver flittigt brugt og får stadig mange gamle emner ind. Der laves skiftende udstilling på lokalarkivets rulle-skærm.

Både Drejø og Skarø har haft besøg af vores nye biskop – vi mener ikke, at lukning af vore kirker er aktuel for tiden. I år har der været afholdt „bedstekloveneuget“ i præstegården.

Fugletårnet er genopbygget, vejen dertil skal repareres. Øens museum har været godt besøgt. Der arrangeres ture for større hold, hvor der samarbejdes med spisning på kroen og kaffe på museet. Der er udarbejdet et projekt med små hytter, samlingsstue, køkken og cykelværksted, som der søges penge til via kommunens cykelprojekt.

Der søges penge til at renovere forsamlingshuset, lave en lille tilbygning og udnytte loftet, så der bliver mulighed for f.eks. vores lokarkiv at få lokaler der. Begge havne har været godt besøgt, men der er skåret i lønnen til havnefoged og rengøring: En kedelig udvikling og vi må presse politikerne i denne tid. Vores færgeleje har haft det ret dårligt, men bliver nu lavet, og vi får lavet et nyt venteværelse på havnen.

Færgen har haft en god sæson, og vi fryder os hver dag over, hvor flot og velholdt den er. Færgen har fået nyt billetsystem.

Øens juletraditioner omfatter øernes julemarked i Maritimt Center i Svendborg, adventshygge i præstegården, øernes fællesgudstjeneste med Luciaoptog og julespisning i forsamlingshuset og „Mammafia“ – kvindernes julefrokost – og mændenes nytårsfrokost.

Egholm – repræsenteret ved *Ove og Anne-Katrine Axelsen*

Vi fik ny færgе for to år og to måneder siden – den har kun sejlet én gang. Vi forventer, at den sættes i drift i starten af 2014.

Vi arbejder sammen med flere politikere imod en fast forbindelse over Egholm; vi ønsker ikke, at Egholm bliver en bropille. Egholm vil gerne være Natura 2000-område/fuglebeskyttelsesområde på hele øen. Vi ansøger Naturstyrelsen om at lave et naturgenopretningsprojekt – med kommunen som medansøger.

Internet på Egholm er vekslende: Kobberledningerne er dårlige, 4G dækning er nogenlunde, men ustabil. Vi undersøger muligheden for radiobaseret internetsystem, men kundegrundlaget er nok for lille. Muligvis får vi fiber til øen! Øen arrangerer Sct. Hansfest med 400 deltagere, Juletræs-fest og Egholmsfestival. Vi har traktor- og gåture med øboere som guider. Der har været afholdt „Nordic Race“, et ekstrem løb, hvor deltagerne selv skal svømme over Limfjorden og løbe rundt på øen med div. indlagte forhindringer. Alle 400 deltagere overlevede...

Vi har modtaget kursus i hjertestarter, men har ikke fået en hjertestarter endnu.

Endelave – repræsenteret ved *Bent Hindrup og Jens Olsen*

Beboerforeningen har ændret vedtægter således, at vi nu optager sommerhusbeboere i beboerforeningen og dermed tegner hele øen f.eks. i forhold til planlægning mm.

Øen har holdt stand i befolkningstal, men der er kun syv elever tilbage i skolen. Vores mål er at være 300 beboere med 25 elever i skolen. Øens funktioner er intakte med købmand, skole og læge. Kommunen vil skære på færgen.

„Kultur-færgen“, der var meget populær, er inddraget. Da § 20 midlerne nu kan tolkes som at gå til alle ø-udgifter og ikke kun færgen. Vi har undersøgt at kommunen i forhold til § 20 midlerne i 2007 dækkede 34% af i færgeudgifter, men i 2013 blot dækker 22%.

Der har været afholdt koncert med 500 deltagere og „Aktiv Ø-ferie“ omfattende gratis sejlads-instruktion, roning og fodbold. I efterårsferien holdt vi høstmarked.

Vi forsøger at få et naturcenter op at stå. Endelave er et habitats-område, udpeget som maritimt center af Danmarks Naturfredningsforening. Det skal være et virtuelt og fysisk center, der bruger det maritime og naturen som tiltrækning. Vi ansøger hos RealDania, bl.a. om midler til cykelsti på øens syd- og østkyst og badebroer på sydkysten.

Fortsættes på side 12

Fortsat fra side 11

Fejø – repræsenteret ved Jørgen Møller og Hanne Oustrup

Beboerforening har lavet vedtægtsændringer, så sommerhusbeboere nu kan være med i foreningen.

Vi har på øen arbejdet med konfliktløsning. Retorikken på øen var dårlig, og det påvirkede sammenhængskraften. Vi har afholdt et visionsmøde, der handlede om at bruge konstruktivt sprog i stedet for destruktivt, og om at deltage i de ting, der sker ud fra devisen: „Hvis du ikke dukker op, så er det kun alle brokkerne og nej-sigerne, der vil være der. Kom og præg udviklingen, og bliv ved“.

I kommunens cykelsti-projekt er vi sammen med Femø og Askø i gang med etablering af flytbare shelters på hjul. Hermed kan de etableres i strandbeskyttelseszonen. I cykelprojektet skal der laves stier rundt langs havet, ny skiltning etc. Skolen har 12 børn i 1.-4. klasse og 5 i 0., men ingen børn derefter.

I vores overfartshavn i Kragenæs inddrages øerne i markedsføring. Pæreskuderne har været i Nyhavn i september og promoveret øen via øens frugter med en omsætning på 160.000 kr. Vi har afholdt „Æblets Dag“, som TV2 Øst dækkede med et indslag på 28 minutter.

Femø – repræsenteret ved Birte Harritso
På Femø har vi hele sommeren haft rigtig mange turistbesøg, og mange har deltaget i ture med ø-guiden. Park og Vej fra Kommunen har renoveret de gamle skole- og kirkestier. Stierne er blevet optaget på Hjerteforeningens liste over

rekreative hjertestier i Danmark.

Menighedsrådet har i samarbejde med en herboende arkitekt fået lavet en flot folder om kirken med de mange kalkmalerier. Rundt om på øen er der opstillet kunstbænke, som forskellige kunstnere og lokale har udsmykket. Nye foldere om bænkenes trykkes til næste sæson.

Vi har fået 93.500 kr. fra Ø-støtten til at anskaffe præsentationsmateriale om Femø, som skal bane vejen for finansiering af et venteskur og toilet ved færgen. Folketingsmedlem for Venstre Flemming Damgård Larsen har været på besøg til beboermøde på kroen, og vi har haft vælgermøde på øen.

Vi er i forhandlinger med kommunen om færgefarten. I første omgang er nedskæringerne stillet i bero, indtil et konsulentfirma har kulegravet hele færgeriet. Så indtil videre slipper vi for at skulle have fællesfærge til de tre øer efter kl. 18, sådan som forslaget gik på.

Fur – repræsenteret ved Per Arne Teilgård og Dorte Christensen

Skive kommune varslede i foråret takststigning på færgen. Vi har holdt møder med ø-udvalget, forvaltningen og teknisk udvalg, og forhøjelsen af billetpriserne blev stillet i bero.

Der er uddelt 8 legater fra Furs uddannelseslegat på tilsammen 63.000 kr., som har hjulpet unge mennesker på studieophold i Hong Kong, Filippinerne, USA og Canada.

Skive kommune lukker Fur skole fra august 2014. Man arbejder på at etablere en friskole.

Kommunens cykelprojekt på Fur er ved at være færdigt og omfatter bl.a. en „Fur mobil app“ med guidning og gode historier. App'en er baseret på GPS signal og er således uafhængig af mobildækning!

Innovation Fur fortsætter med projektet „Green Com.“, hvor 22 huse på Fur får varmepumper, solcelleanlæg mm. til fordelagtig pris.

Vi har fået en velfungerende taxaordning: En taxa-vognmand fra Skive har overtaget taxakørslen.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har bevilget 1 mio. kr. til et projekt, hvor 5 lokale områder arbejder med udvikling, „Fem viser vej – fra småprojekter til strategisk udvikling“.

Fur Camping har haft 50 års jubilæum og nok den bedste sæson nogensinde. Øen har haft en kolossal flot turistsæson med ca. 200.000 gæster.

Vi har stadig et faldende befolkningstal trods branding, tv, presse mm. Fur har ligesom flere andre øer lavet en vedtægtsændring vedr. sommerhusfolk, der nu kan være med i sogneforeningen (Furs beboerforening).

Hjarnø – repræsenteret ved Søren Noes

Vi er med i ØSE-projektet (social entreprenørskab på øer) om at få arbejdspladser og gang i erhverv på øen. Vi arbejder med en tanke om Ø-liv som produkt. Vi afholdt den 18. august en ø-livsdag, hvor vi ville forsøge at „sælge“ Ø-liv. En stor succes med 1200 besøgende – vi blev løbet over ende – men alt gik godt, og de

FERIEHUS PÅ AVERNAKØ TIL SALG

Henvendelse på tlf. 49 70 10 71

Seest træhus, 73 km indeholdende 3 værelser/ 6 sovepladser, vinkelstue, køkken og badeværelse, redskabsskur og stor træterrasse. Grund 1200 m². Huset er beliggende i en lille sommerhusudstyknings med 23 huse, tæt på Avernakø Havn og med privat fællesareal, strand og badebro.

Pris kr. 1.050.000

besøgende fik en oplevelse med derfra. Moesgaard Museum har lavet udgravninger på Hjarnø og inviterede øboer til at hjælpe. En øbo deltog i det meste af udgravningerne.

Hjarnø har fået flere tilflyttere det sidste år. Vi er så 3 børnefamilier med små børn på Hjarnø.

Vi har købt en afløserfærge, som ligger standby i Hjarnø havn. Hedensted Kommune får 955.000 kr. ekstra i kassen på grund af Hjarnø. Både Hjarnø Færgeservice og Hjarnø beboerforening vil i den kommende tid komme med forslag til, hvorledes øboerne kan få glæde af dem.

Campingpladsen har mange cykelturister, men de kan ikke mærke en fremgang efter cykelprojektet. Folderne er blevet taget godt imod. Hjarnø byder ikke på de store cykeloplevelser grundet øens beskedne fysiske størrelse.

12 personer har været på hjertestarter kursus, og vi har et hjertestarterskab ved forsamlingshuset.

Beboerforeningen har lavet vedtægtsændringer, så vi har „Natur“ med i vedtægternes formål – det giver adgang til at klage i natursager.

Lyø – repræsenteret Bent Knudsen og Mogens Windelev

Vi er under 90 beboere. Vi har billige huspriser. Lyø Kro blev solgt for 10.000 kr., annekset for 10.000 kr. og beboelseshuset gik for 50.000 kr.

Renoveringer af husene pågår. Der er bygget tre moderne lejligheder i privat regi, og de er lejet ud til helårsbeboere. Projektet Lyø Skole Besøgscenter har fået midler, og istandsættelsen går i gang snarest. Der skal være kulturhistorisk udstilling, arkiv, café og lejlighed på 1. sal til udlejning.

Dronningebesøget var en succes. Udvidelsen af lystbådehavnen, der blev påbegyndt for 4 år siden, er færdig. Havnen havde dengang 4800 gæstebåde – i år har der været 6662 både.

Øens café, der startede for tre år siden, har haft stor tilslutning i sommer.

Intet har fungeret ved den nye færge

til Lyø og Avernakø – nu er den i dok til reparation.

Vi har oprettet en købmandsforening som skal rigtig i gang i 2014.

Mandø – repræsenteret ved Karin Fredskilde

Mandøbussen haft mange kunder i år og samarbejder med „Mandø Event“, der bl.a. laver øl og salte. Mandø B&B og Klithus Mandø har også samarbejde med Mandø Event, og vi ser en stigende kurve af besøgende også til kurser mm. Brugsen har givet overskud. Akutberedskabet har været på kursus. Museet har lavet en brønd. Der var 600 løbere til Mandø Marathon. Møllen maler mel til Vester Vedsted vadehavsbageri.

Gæssene har været en plage for nogle landmænd, som har klaget. Der er givet tilladelse til at skyde 40 af de 800.000 gæs...

Klithus har fået lavet spa og svømmebøl til børn.

Mandø har østers-safari, som beskæftiger én person fra påske til efterårsferien. Vadehavet kommer ind under verdens naturarv.

Mandø har fået ny hjemmeside: www.visitmandoe.dk

Nekselø – repræsenteret ved Jytte og Søren Heglund

Akuthjælpere: Ud af øens 18 beboere (inkl. 2 børn), er 11 med.

Vi afholder en årlig vejdag, hvor vi reparerer veje i påsken/store bededag. Til jul afholder vi et arrangement med gløgg. Vi får „ny“ færge: Det er den gamle Agersø-færge, der først skal bygges om og derefter sejle som afløser i 4-5 uger for Sejerøfærgen. Vores gamle færge har derfor fået forlænget sejltilladelser til 1. maj 2014. Agersø-færgen er tomandsbetjent. Det er dyrt! – og betyder, at vi syv måneder om året skal sejle med Nekselø reservefærge – en 20 fods motorbåd. Øen er stærkt utilfreds med forløbet og har ansat en sagfører til at køre sagen med Kalundborg Kommune (alle hustande deler udgiften). Vi afventer en endelig beslutning. I budgetforslaget ses det nu

at, Agersøfærgen kan sejle hver dag. Det vil påvirke fartplanen.

Ombygning af færgelejerne er blevet dyrere end forventet. Til gengæld går havnebyggeriet både på Nekselø og i Havnsø over al forventning. Entreprenørselskabet MT Højgaard er meget imødekommende.

Omø – repræsenteret ved Svend Erik Hansen og Ole Odsgaard

Flot sommer med mange turister. Vi har haft 4300 lystbåde – en fremgang på 10%. Slagelse Kommune har sat 10 mio. af til udvidelse af lystbådehavnen.

Kommunen har besluttet at opsætte 4 nye mobilmaster i kommunen – heraf 1 på Omø!

Den fælles turistbrochure der er udgivet sammen med Agersø har været en succes. Omø har tillige fået ny hjemmeside.

Vi har afholdt St. Hansbål med stor tilslutning samt tre kulturdage, café ø-hak med Søren Dahl, ballonopstigning, dansk-top aften mv.

Der har været travlhed hos dagligvareforretning, restaurant og fiskeforretning. Omø er udnævnt til energilandsby-ø i Slagelse kommune. Vi har nu 14 solcelleanlæg på øen.

Vi har sammen med Agersø deltaget i Handels- og Erhvervsmesse i Slagelse og bådmesse i Göteborg.

Omø Digelaug afventer stadig byggeri af diget, siden stormfloden i 2006 brød igennem.

Orø – repræsenteret ved Kristian Krøger og Gitte Busk-Clausen

Vi afholdt den 31. maj-2. juni. en vellykket generalforsamling for Ø-sammenslutningen. Den 3. juni kom Dronningen og Prinsgemalen til Orø – et rigtigt eventyr. Senere i juli kom „Togtet“ (vikingeskibe) også forbi Orø og gav en hel masse besøgende.

Der er som forsøg indsat flere færgeafgange samt som noget nyt krydstogtsture på Isefjorden af 1 times varighed med vores Orø-Holbæk færge. Der har været totalt udsolgt, og færgen har tjent gode penge til sin egen drift. Dette projekt er sat i søen af overfartslederen og rederen med vores færgkontaktsudvalg som samarbejdspartner.

Vi har haft et fint besøg af cyklende turister, og jeg har indtryk af, at kortene virker.

Omlægningen af ø-tilskuddet har medført en del polemik om besparelser, selvom det betyder at der tilføres Holbæk kommune ca. mio. kr. mere fra 2014.

Fortsættes på side 14

Datoer i Ø-sammenslutningen i 2014

I den sidste weekend i april afholdes der seminar om en ny LAG strategi.

Ø-sammenslutningens jubilæum fejres sammen med årets Generalforsamling på Strynø den 24.-25. maj.

Repræsentantskabsmødet 2014 finder sted i Odense den 7.-9. november.

Fortsat fra side 13

Oveni har der været en sag om beboere af sommerhuse på dispensation, som nu skal fraflytte. Flere har fået dispensation, fordi de arbejder på Orø, ved arbejdsop-hør er det så bare ud nu. Orø er rystet og kan ikke forstå, at man kan handle sådan mod det meget sårbare samfund, en ø er. Antallet af ramte er omkring 25-30 personer, hvoraf 6-8 er særdeles hårdt ramt. Til slut om ØSE-projektet: Vi har faktisk en virksomhedsplan og kører uførtrodt videre, selv om det har været svært på grund af mandefald.

Sejersø – repræsenteret ved Lone Nielsen og Jytte Pedersen

Vi har 4 hjertestartere og 12 akuthjælpe-re, der er blevet opgraderet med det årlige kursus, betalt af Region Sjælland.

Vi har fået ny havnemole og en udvi-delse af genbrugspladsen.

Højskoleprojektet fortsætter i første omgang med sommerhøjskole på lejrsko-lerne.

En ny læge afløser 1. maj den eksiste-rende, der går på pension.

Vi havde besøg af Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer i maj, som var meget positive og lydhøre. Vi har afholdt Ø-lympiade, skolens 40 års jubilæum og deltaget i Kalundborgmessen.

Vi har haft julemarked med heste-vognskørsel, juletræsfest, fakkeloptog, fastelavnsfest, og vi triller æg i påsken. Der har været Sct. Hans-fest, som-merfest, guidede ture, marked og kul-turhuset har udstillinger, foredrag og „fuldskage“-aften. Både „Nordkaperen“ og „Havhingsten“ besøgte Sejersø. TV-udsendelsen med Puk og Herman kom også forbi Sejersø. Vi har holdt Åben-Ø dag med mange besøgende.

Vinteren går med sang, skydning, gymnastik, sumba, fodbold, badminton og billard mm. Der kommer nyt strømka-bel til øen. Kroen åbner til pinse.

Strynø – repræsenteret ved Kjeld Tønder Hansen og Anne-Marie Hansen

Dette år har vi haft særligt mange turister/besøgende. Vi begrundet det med to faktorer: Puk og Hermans TV udsendelse var en meget flot reklame for øen, og cykelprojektet med Dansk Cyklistforbund. Der har været rigtig mange cykelturister, men også flere sej-lere end normalt, og det gør købmanden glad...

Vi har fået ny færge, som har været meget stabil, siden den begyndte besejlin-ge i august. Der er etableret et nyt hav-neanlæg, så færge kan ligge over på øen om natten, men det er ikke sket endnu.

Vi har fået nyt færgeselskab, nemlig Langeland Kommune, som har vist stor interesse for mulighederne for en fast aftenfærge fra Rudkøbing (nu er sidste afgang 17.25) og for at vende færgen. Skolen renoveres for 12-14 mio. kr. Skolen er fredet og fungerer som både skole og kulturhus. Projektet er forsinket, der har været udskiftning af arkitekt og udliciteringen er forsinket.

Opfordring vedr. akuthjælpere til andre øer: Kontakt prehospitalsafdelingen i regionerne, de betaler hjertestarter og genopfriskningskurser.

Venø – repræsenteret ved Aase Askanius og Jan Bendix

Antallet af venøboere ligger fortsat stabilt på 195-200 fastboende heraf 36 børn i alderen 0-15 år. Venø har p.t. 8 helårs- og fritidshuse til salg, men mangler lejeboliger. Venø Borger- og Grundejerforening (protestforening stiftet i forbindelse med Venø Efterskoles etablering) har besluttet at nedlægge sig selv. Det er en styrkelse af VenøBoen som talerør for Venøs fastbo-ende og sommerhusejere.

Der er taget initiativ til at koordinere indsatsen for Venøs turistaktører, indtil nu begrænset til pjecemateriale, hjemme-sidearbejde mv.

Turistindsatsen har i 2013 omfattet aktiviteter som „Venø Live“, cykelturisme, limfjordsfortællinger, „Enjoy Limfjorden“ og surfstævne.

Venø Havnehus får ny forpagter til april. VenøBoen har arbejdet for, at en nyetableret ø-pedel-funktion ud over opgaver for private løser kommunale rutineopgaver på Venø.

Venø Bussen har overtaget kommunal kørsel og driver mere end 25 busser. Venøsund Fisk og Skaldyr deltager 2013-16 i et statsligt forsøgsprojekt om østersdyrkning. Venø Efterskole har i 2013/14 fuld belægning efter etablering af forfatterlinje. Halbyggeriet er på syvende år forsinket af lodsejers særinteresser.

Venø har i 2013 været benyttet som case i forbindelse med Naturstyrelsens forvaltning af strandbeskyttelseslinjen.

VenøBoen har søgt og fået bevilliget Struer LAG-midler til en revision af Venø udviklingsplan.

✱

Fem ø-virksomheder kan deltage i nyt erhvervsprojekt

Mentor-hjælp og erhvervsseminarer er en del af nyt tilbud til ø-virksomheder

I 2014 kan fem ø-virksomheder få hjælp til at udvikle deres forretning. Det er en saltvandsindsprøjtning med både mentor-hjælp, seminarer og virksomheds-netværk, der skal styrke og give nye kræfter til de udvalgte virksomheder. Bag ini-tiativet står Småøernes Aktionsgruppe, som får hjælp af professionelle erhvervs-mentorer og rådgivere.

De fem virksomheder, der er med, får i 2014 tilknyttet en erhvervs-mentor, og de deltager i tre erhvervsseminarer sammen med andre ø-virksomheder. De kan desuden få hjælp og vejledning fra aktionsgruppens koordinator, Morten Priesholm. Målet er at lave konkrete planer for, hvordan virksomhederne kan udvikle sig, udvide og skabe nye arbejdspladser. Ideen er, at inspiration, rådgiv-ning, ø-møder, strategi og planlægning kan løfte virksomhederne.

De mentorer, vi samarbejder med, er eller har været virksomhedsejere, og de ved en masse om virksomhedsudvikling, økonomi, forretningsplaner, strategi osv.

Hovedformålet med projektet, som vi kalder Business-to-business, er nye jobs på småøerne. Pengene til projektet kommer nemlig fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, og hensigten er her, at samle viden og ideer til, hvordan erhvervsudviklingen og jobskabelse mere generelt kan styrkes på småøerne.

Hvis din virksomhed skal være en af de fem, så skal vi have en ansøgning senest den 10. januar 2014. I ansøgningen skal du beskrive din virksomhed og begrunde, hvorfor du gerne vil være med i projektet, og forklare dine tanker om at udvide og etablere nye job. Vi vil også bede dig kontakte Morten Priesholm i løbet af december for at få en snak om projektet. Han har tlf. 38 33 00 67

Småøernes Aktionsgruppe

Stemmeprocenten helt i top

Demokratiet lever på småøerne

På 18 af småøerne har det været muligt at afgive sin stemme på øens eget valgsted. Stemmeprocenten på de 18 øer ligger pænt over landsgennemsnittets 71,9 procent med et gennemsnit for småøerne på 84,1 procent. Askø har en flot førsteplads med 90,24 procent. Det høje stemmetal afspejler øboernes engagement. Kommunedata oplyser i øvrigt, at hvis

der er færre end 5 personer, der har brevstemt, tælles brevstemmerne som var de afgivet på hovedvalgstedet og ikke som afgivet på øen. Dette sker, for at man ikke skal kunne genkende de afgivne stemmer. Derfor kan stemmeprocenterne for hver ø, være en anelse højere i virkeligheden end de tal, der angives.

På rigtig mange småøer har der i forbindelse med kommunevalget været

afholdt valgmøder på øerne med de lokale kommunalpolitikere. På nogle øer endda med servering af „valgflæsk“ før eller efter. De mange valgmøder tyder på en stor interesse fra de lokale politikere for småøerne i deres kommune – det er et godt tegn.

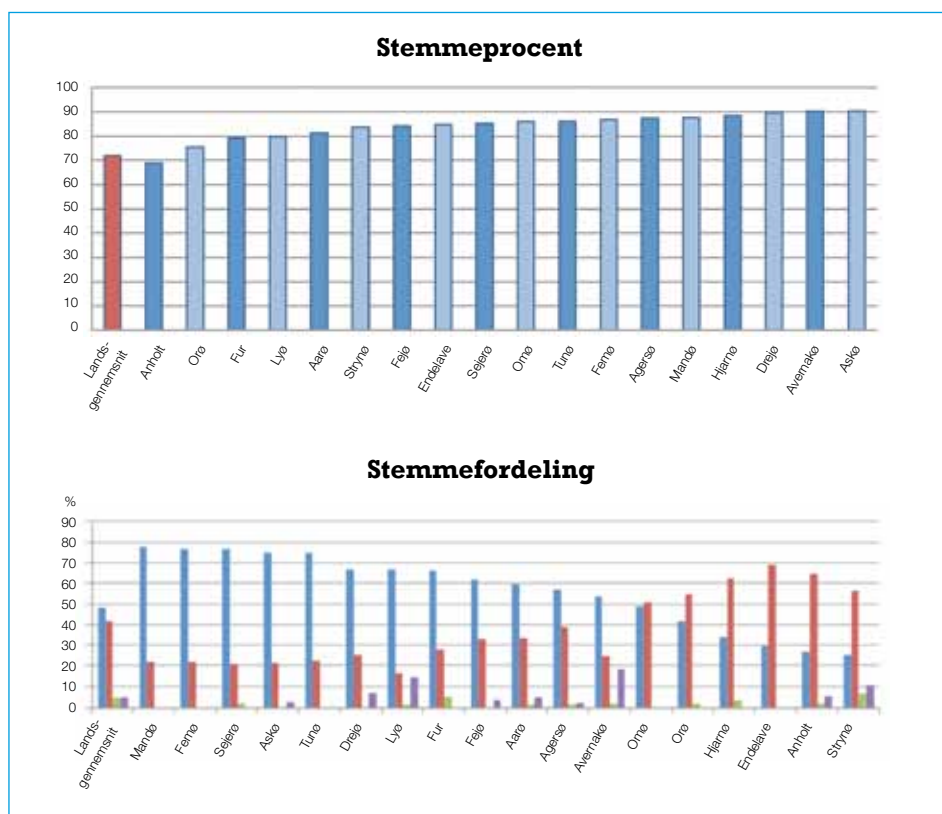
Og hvad stemmer de så, øboerne?

Hvis man opdeler „blå blok“ i Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti, Kristendemokraterne og Venstre og „rød blok“ i Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten samt samler de forskellige lokallister i en gruppe for sig og Radikale Venstre alene, kan man danne sig et overblik over stemmefordelingen på småøerne (for de atten øer med eget valgsted).

Bredt set danner der sig et billede i blå farver: 12 af de 18 øer har et blå flertal, mens 6 har et mere eller mindre overbevisende rødt flertal. Endelave, Anholt og Hjørnø er flokkens „røde“ får, Strynø og Orø de „lyserøde“, mens Omø ligger som den gyldne middelvej med fordelingen 49/51 procent til henholdsvis blå og rød fløj. På Mandø, Femø, Sejerø, Askø og Tunø er der et flertal på over 70 procent til blå blok.

På Avernakø, Lyø og Strynø har lokallisterne tiltrukket mellem 11 og 19 procent af stemmerne.

Tallene bag diagrammerne er hentet fra Kommunedatas hjemmeside, hvor man kan se de enkelte valgsteders resultater: <http://www.kmdvalg.dk/Main/?valgart=KV>. Der tages forbehold for fejl.

Blå: Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti, Kristendemokraterne og Venstre
Rød: Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten **Grøn:** Radikale Venstre **Lilla:** De forskellige Lokallister

Strategi for en ny aktionsgruppe – et seminar

Vi håber og tror på, at der igen vil blive udpeget en lokal aktionsgruppe (LAG) for småøerne i den kommende LAG-periode 2014-2020. Forud for udpegning af et område – i vores tilfælde de 27 medlemsøer i Sammenslutningen af Danske Småøer – skal man indsende en begrundet ansøgning, der hænger sammen med den strategi, den nye LAG skal have.

Derfor afholder Sammenslutningen af Danske Småøer og Småøernes Aktionsgruppe et LAG-seminar den 26.-27. april 2014 på Fyn. Formålet er at arbejde med en strategi for en kommende aktionsgruppe for småøerne. Vi har taget hul på arbejdet på aktionsgruppens årsmøde i foråret og på årets repræsentantskabsmøde i Ø-sammenslutningen her i november.

Seminaret henvender sig til personer, der har en særlig interesse for LAG og strategien bag uddeling af LAG-midlerne.

Har du lyst til at deltage i seminaret så kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk. Der er begrænsede pladser, og vi fordeler dem ud fra et ønske om at sikre en bred faglig repræsentation, hvor deltagerne kommer vidt omkring fx erhverv, udviklingsplaner, attraktive levevilkår, nye idéer mm.

ls

ls

Småøernes Færgeselskaber fylder 25 år

Småøernes Færgeselskaber blev stiftet i 1988 med bl.a. Sammenslutningen af Danske Småøer som initiativtager. Det er en sammenslutning af Danmarks ø- og genvejsfærger, der betjener især de mindre øer samt opretholder forbindelse over fjorde og sunde som eksempelvis på Limfjorden, Randers Fjord, Alssund og Isefjorden. I alt er 36 færgeselskaber medlem af foreningen.

Småøernes Færgeselskaber repræsenterer rederier med færger i mange størrelser fra rene passagerskibe over bilfærger med plads til kun 2 personbiler til de største med plads til 36 personbiler. Færgerne har varierende overfartstid fra 2 minutter til knapt 3 timer for de længste ruter. Sammenslutningens rederier beskæftiger ca. 360 personer.

I 2012 overførte rederierne Småøernes Færgeselskaber:

3.491.000 passagerer

1.474.501 personbiler

64.812 lastbiler med 1.181.000 tons gods.

dw

Den nye Faaborg III vender ved ankomsten til Avernakø

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ans.v.h. 58 19 91 80

Eva Terkelsen, Bjørnø	20 63 15 31
Kirsten Christensen, Baagø	64 71 12 37
Birte Harritsø, Femø	54 71 51 11
Bent Hindrup, Endelave	76 28 01 51
Lone Nielsen, Sejerø	59 59 02 45
Jytte Heglund, Nekselø	59 26 96 06
Henrik Kåg, Bjørnø	26 75 08 12
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen	
Layout: Erik Steenstrup Dyhr	
Foto: Jytte Pedersen, Mathilde Bondo, Anne Jørgensen, Ole Odsgaard, Henry Larsen, Gurli Knudsen, Erik Steenstrup Dyhr, Ove Jensen	
Baagø Færgen Aps	

Ø-Posten udgives med tilskud fra Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.

Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3000

Redaktionen afsluttet 3. december 2013

Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.

Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer

Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing

Tlf. 62 51 39 93

E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk